

ישיבת וועדת איכות הסביבה מס' 03/2019 מתאריך 21/07/2019

נוכחים:

תפקיד	שם
סגן ראש העיר ויו"ר הוועדה	נאור ירושלמי
מנהל אגף שפ"ע	רפאל קריספין
מנהל מחלקת איכות סביבה	תומר רחמים
אגף הנדסה, כבישים ופיתוח	בני מנשה
ע' מקצועית לס' רה"ע	חופית וינרב דיאמנט
מנהלת מחלקת קהילה	מיכל רוטוויל
מנהלת פרויקטים, RE3	שקד פורת
מייסד 'יוזמת האנרגיה הטובה'	אייל ביגר
מייסד 'משחק חוזר'	נדב לשם
רכז מכרזים – אגף הנדסה	רון רוזנברג
נציג ציבור בועדה	ליאור אלימלך
נציג ציבור בועדה	יצחק הפנר

משתתפים:

תפקיד	שם
אגרונומית, פעילה מקומית	מיכל ליבריך אדלר
פעילה בשומרי הגבעות	חנה קורן
מייסדת האחו הפורח, באר יעקב	מירי דהאן
תושבת	אילנה ברימה
תושב ופעיל	שי וינוקור
פעילה מקומית	הילי אגין

על סדר יום:

סד'	נושא
1	פתיחה והצגת הנושא – נאור ירושלמי, סגן ראש העיר ויו"ר הוועדה
2	תמונת מצב מקומית – רפאל קריספיל, מנהל אגף שפ"ע
3	סקירת מגמות בארץ והצעה לכיווני פעולה מקומית – חופית וינרב דיאמנט, ע' מקצועית לס' רה"ע
4	פאנל יזמים מהשטח – פרויקטים משני כיוון – קומפוסטרים, חינוך סביבתי, כלכלה שיתופית, טקסטיל – שימוש חוזר ומחזור
5	דיון פתוח בהשתתפות המציגים והקהל

מהלך הדיון והחלטות:

- סגן ראש העיר הציג את נושא הדיון, שמתמקד בניהול הפסולת בעיר. העירייה מוציאה כ-12 מיליון ש"ח בשנה על ניהול וטיפול בפסולת, ויש למצוא דרכים לצמצם את הסכום הזה, ובמקביל לתרום לאיכות הסביבה. הדיון הוא חלק מתהליך הלימוד של הוועדה ושל העירייה, שכלל גם סיור מקצועי לעיריית כפר סבא, להיכרות עם התהליך המעמיק שעברו שם בנושא זה.
- מנהל אגף שפ"ע הציג את תמונת המצב המקומית וההתפתחות במהלך השנים האחרונות לגבי כמות הפסולת המיוצרת, הכמות המוטמנת, שיעור המחזור, הזרמים המקבלים מענה בנס ציונה וכיוב'. הוא הדגיש את חשיבות חלקם של התושבים בהפרדה ומחזור, לניהול יעיל יותר של משאב הפסולת.
- לאחר מכן פרס את התכניות המקודמות בימים אלו, לרבות מכרז המחזור, תכנית "פסולת עודפת" למגזר העסקי, קידום ההתקשרות עם תאגיד למחזור פסולת אלקטרונית, התקדמות המו"מ עם

תאגיד ת.מ.י.ר לגבי פסולת אריוות ועוד.

- עי' מקצועית לסי' רה"ע הציגה פרספקטיבה לאומית בנוגע לתכניות לצמצום הטמנת הפסולת, בדגש על מתווה התכנית האסטרטגית של המשרד להגנת הסביבה ויעדיו הכמותיים.
- לטובת השראה והיכרות עם הנעשה בערים מקבילות, הוצגו מקבץ דוגמאות של תכניות מקומיות, נגישות, קלות ליישום ובעלות נמוכה, המצליחות לקדם מהלכים להפחתה במקור. דוגמאות אלה הן בנוסף למיזמים שאליהם התוודעה הוועדה במהלך הסיור בכפר סבא.
- לאחר מכן הוצגה הצעה למסגרת חשיבה על דרכים להפחתת פסולת בעיר, ובה שלושה עקרונות:
 - (1) תפיסת ניהול חומרים (ודוגמאות)
 - (2) מודל חמשת ה-Rים, שתכליתו לתרגם את רעיון ההפחתה במקור להנחיות ברורות
 - (3) עבודה עם משאבים קיימים – גופים ומסגרות (קולות קוראים, מוסדות ובעלי תפקידים הפועלים בתחום, מסגרות קיימות של אירועים ועוד).
- בהמשך הוצגה הצעה לתכנית הפורטת את מודל חמשת ה-Rים לפרויקטים קונקרטיים ומתעדפת ביניהם.
- פאנל עם אורחים מקצועיים כלל סבב של הצגות קצרות של פרויקטים הנותנים מענה להיבטים שונים בתכנית:
 - קומפוסטציה וטיפול בשאריות מזון – מייסד "יוזמת האנרגיה הטובה" הציג מגוון פרויקטים מרחבי הארץ, הנותנים מענה לסוגיית פסולת המזון (שהוא המרכיב הכבד ביותר בפסולת הביתית): חיבור לחקלאים העושים בחומר שימוש כמזון לחיות; יצירת דשן; הפקת ביו-גז משאריות המזון. בדיון צוין שהנושא נמצא בשלבי הסדרה במשרד להגני"ס.
 - חינוך סביבתי – חברת RE3 הציגה מערך עבודה שיושם בפועל בשנת 2018 במזכרת בתיה. המיזם הצליח, בתוך שנה אחת בלבד, להפחית את שיעור ההטמנה ביישוב ב-26% (!). המהלך כולל פעילות רוחבית בעירייה, הסברה שוטפת לתושבים, עבודה מול בתי הספר והגנים, וחלוקת מאות קומפוסטרים לתושבים כולל ליווי שוטף בעבודה איתם ועוד.
 - כלכלה שיתופית – הוצג מיזם של שיתוף צעצועים המנוהל באמצעות אפליקציה, כאמצעי לחיסכון צרכני שמגיע בסופו של דבר לצמצום בכמות הפסולת. המיזם משתף גורמי קהילה, חינוך וסביבה.
 - טקסטיל – הוצגה העבודה שנעשת ע"י סניף ויצ"ו בנס ציונה. הסניף מטפל בכ-7 טון ביגוד בשנה. 25% מהם נמכרים במסגרת חנות ה"ביגודית" המופעלת בידי מתנדבות, ואת שאר 75% הארגון מוכר בכסף מלא למפעל ממחזר (שגם אוסף בעצמו את החומר). יצוין שבעיר פועלות לפחות עוד 3 מסגרות שאוספות ומוכרות במחיר סמלי בגדים, כלי בית וספרים (בית אנוש, חב"ד ובית האזרח הותיק), והוצע ליצור מערך שיעודד את הציבור לתרום להם ציוד ובגדים.
- נקודות מרכזיות מתוך סבב ההתייחסויות הפתוח:
 - בתהליך ההטמעה של התכניות (מחזור והפחתה במקור) יש לתת את הדעת ולהתייחס לאוכלוסיות מיוחדות שפחות נגישות לטקסטים בעברית ולתקשורת השגרתית, לרבות – קשישים, עובדיהם הסיעודיים (לרוב מהפיליפינים), דוברי אמהרית וכיוב'.
 - צוינה החשיבות שיש לעבודה המשותפת בכלים המשלבים מחלקות שונות בעירייה ועם קבוצות שונות בציבור הרחב, וכי יש להדקם, כולל בשיתוף הציבור בתהליך.
 - יש צורך בהסברה מתמשכת ולא בקמפיין לטווח קצר, הן כדי להגיע למירב הציבור והן כדי לחזק את ההטמעה של התפישה החדשה של צמצום בפסולת ואמצעי היישום שלה.
- בסיכום הדיון הוצגה הכוונה לקיים סבב שיחות לקבלת התייחסויות ויצירת שיתופי פעולה מול הגורמים הרלוונטיים, לרבות: מחלקות העיריה (גזברות, אגף שפי"ע, אגף חינוך, מחלקת נוער וצעירים, מדור התנדבות ומדור קהילה, מחלקת תחזוקה, מחסן העיריה), איגוד ערים לאיכות הסביבה, תנועות הנוער, קבוצות תושבים ועוד. לאחר "הידוק" התכנית היא תוצג להנהלה.

רשם/ה: חופית וינרב דיאמנט

